

ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԻ ՁԵՎՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ք. Երևան

«25». 01. 2021 թ.

ՀՀ Գիտությունների Ազգային Աակադեմիայի նախագահությունը, ի դեմս ՀՀ ԳԱԱ նախագահ՝ Ռադիկ Մարտիրոսյանի (այսուհետ՝ ՀՀ ԳԱԱ), որը գործում է ՀՀ ԳԱԱ կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ՀՀ ԳԱԱ Ա. Թախտաջյանի անվան Բուսաբանության ինստիտուտ ՊՈԱԿ-ը, ի դեմս տնօրեն՝ Անահիտ Ղուկասյանի (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) որը գործում է Կազմակերպության կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից (այսուհետ՝ միասին՝ Կողմեր), հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2001 թվականի նոյեմբերի 17-ի N 1121 որոշումը (այսուհետ՝ Որոշում), Ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) իրականացման նպատակով կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր)՝ հետևյալի մասին.

1. Պայմանագրի առարկան

1.1. Պայմանագրով ՀՀ ԳԱԱ-ն պարտավորվում է ծրագրի իրականացման նպատակով Կազմակերպությանը հատկացնել Հայաստանի Հանրապետության 2021 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված **121 557 100 (հարյուր քսանմեկ միլիոն հինգ հարյուր հիսունյոթ հազար հարյուր)** ՀՀ դրամ գումար, իսկ Կազմակերպությունը պարտավորվում է Ծրագիրն իրականացնել Որոշումով և Պայմանագրով սահմանված կարգով:

1.2 Պայմանագրի գնի մասին համաձայնությունը, Ծրագրի առաջադրանքը, օրացուցային պլանը, նախահաշիվը և կատարողների մասին տեղեկությունները ներկայացված են Պայմանագրի հավելվածներում:

2. Կողմերի իրավունքները և պարտավորությունները

2.1 ՀՀ ԳԱԱ-ն իրավունք ունի՝

2.1.1 Կազմակերպությունից պահանջելու կատարել Պայմանագրի 2.4 կետով նախատեսված պարտավորությունները,

2.1.2 ցանկացած ժամանակ ստուգելու Կազմակերպության կողմից իրականացվող Միջոցառումների ընթացքը և որակը՝ առանց միջամտելու վերջինիս գործունեությանը,

2.1.3 չընդունելու իրականացված Միջոցառումները՝ իր հայեցողությամբ սահմանելով թերությունների անհատույց վերացման ողջամիտ ժամկետ, և Կազմակերպությունից պահանջելու վճարել Պայմանագրի 6-րդ մասով նախատեսված տուգանքը,

2.1.4 առանց իրականացված Միջոցառումների արդյունքների դիմաց գումար տրամադրելու՝ միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել պատճառված վնասները, եթե՝

2.1.4.1 Կազմակերպությունը ժամանակին չի սկսում Ծրագրի իրականացումը, կամ Ծրագրի իրականացման ժամանակ ակնհայտ է դառնում, որ այն պատշաճ չի իրականացվելու,

2.1.4.2 Կազմակերպությունը երկու և ավելի անգամ խախտել է Ծրագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման ժամկետները (նախատեսված լինելու դեպքում),

2.1.4.3 իրականացված Միջոցառումները չեն համապատասխանում Ծրագրով սահմանված պահանջներին,

2.1.5 Պայմանագիրն օրենքով կամ Պայմանագրով նախատեսված հիմքերով լուծելու դեպքում պահանջելու իրեն հանձնել անավարտ Միջոցառումների արդյունքները:

2.2 Կազմակերպությունն իրավունք ունի՝

2.2.1 ՀՀ ԳԱԱ-ի կողմից գումարները չվճարվելու դեպքում միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել իրեն պատճառված վնասները,

2.2.2 Ծրագրի կատարման համար, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ներգրավելու երրորդ անձանց,

2.2.3 ՀՀ ԳԱԱ-ի գրավոր համաձայնությամբ այլ կազմակերպություններին հանձնել կատարված աշխատանքների արդյունքները:

2.3 ՀՀ ԳԱԱ-ն պարտավոր է՝

2.3.1 Ծրագրով նախատեսված դեպքերում աջակցել Կազմակերպությանը,

2.3.2 ընդունել համապատասխան որոշում՝ իրականացված Միջոցառումների մասին ներկայացված տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ,

2.3.3 ստուգել ու ամփոփել Կազմակերպության կողմից Ծրագրի իրականացման ենթակա գործառնությունների գծով ձեռք բերված քանակական ու որակական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկությունների հիման վրա հաշվարկված գումարի չափի մասին հաշվարկները և իր եզրակացության հետ միասին դրանք ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն՝ վերջինիս կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում:

2.4 Կազմակերպությունը պարտավոր է՝

2.4.1 Ծրագիրը կատարել անձամբ,

2.4.2 Ծրագիրը կատարել առաջադրանքին համապատասխան և դրա արդյունքը ՀՀ ԳԱԱ հանձնել սահմանված ժամկետում,

2.4.3 Պայմանագրով նախատեսված ֆինանսական միջոցներն օգտագործել Ծրագրով և Պայմանագրով սահմանված նպատակներով ու չափաքանակներով,

2.4.4 կատարել ՀՀ ԳԱԱ-ի կողմից բացահայտված թերությունների վերացման նպատակով տրված ցուցումները,

2.4.5 աշխատանքի ակնկալվող արդյունքի ստացման անհնարինության հայտնաբերման կամ աշխատանքը շարունակելու աննպատակահարմարության մասին եռօրյա ժամկետում տեղեկացնել ՀՀ ԳԱԱ,

2.4.6 ՀՀ ԳԱԱ ներկայացնել հաշվետու ժամանակաշրջանում Պայմանագրի շրջանակներում վճարման գումարի չափի վերաբերյալ հայտ (այսուհետ՝ Հայտ)՝ մինչև հաշվետու ամսվան հաջորդող ամսի 10-ը: Հայտում նշվում է Պայմանագրի շրջանակներում Կազմակերպության

կողմից ծրագրի իրականացման ենթակա գործառնությունների գծով ձեռք բերված քանակական ու որակական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկություններ և դրանց հիման վրա հաշվարկված գումարի չափի մասին մանրամասն հաշվարկներ,

2.4.7 Պայմանագրի նախահաշվում ֆինանսական ցուցանիշներից շեղումների դեպքում ՀՀ ԳԱԱ ներկայացնել հիմնավորում,

2.4.8 իրականացնել Ծրագրի շրջանակներում ՀՀ ԳԱԱ-ի կողմից տրամադրված գումարների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հաշվապահական հաշվառում,

2.4.9 Ծրագրի ավարտից հետո ՀՀ ԳԱԱ ներկայացնել միջոցառումների իրականացման մասին տարեկան հաշվետվություն՝ դրան կցելով գիտական ծրագրի հաշվետվության հանձնման-ընդունման արձանագրություն,

2.4.10 Պայմանագրի գործողության ընթացքում ապահովել Ծրագրի իրականացմանը վերաբերող փաստաթղթերին ծանոթանալու ՀՀ ԳԱԱ-ի հնարավորությունը,

2.4.11 Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ձեռք բերել «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ պետության կարիքների համար կատարվող գնումների կանոններին համապատասխան,

2.4.12 Պայմանագրով նախատեսված միջոցառումների իրականացման արդյունքում առաջացած տնտեսումները/խնայողությունները վերադարձնել Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ ոչ ուշ, քան մինչև ընթացիկ տարվա դեկտեմբերի 25-ը:

3 Ծրագրի ֆինանսավորման չափը

Ծրագրի ֆինանսավորման չափը կազմում է **121 557 100 (հարյուր քսանմեկ միլիոն հինգ հարյուր հիսունյոթ հազար հարյուր) ՀՀ դրամ:**

4 Մոնիթորինգ

4.1 Կոմիտեն ցանկացած ժամանակ կարող է իրականացնել մոնիթորինգ՝ ուսումնասիրելով Ծրագրին առնչվող փաստաթղթեր և նյութեր:

4.2 Մոնիթորինգն իրականացվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 20.05.2020 թվականի N 638-Ա/2 հրամանով հաստատված “Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ իրականացվող գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ծրագրերի և թեմաների մշտադիտարկման կարգի”:

5 Վճարման կարգը և ժամկետները

5.1 ՀՀ ԳԱԱ-ի Կազմակերպությանը վճարումները կատարում է Հայտն ընդունելու օրվան հաջորդող 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե Ծրագրով սահմանված չեն վճարումների կատարման այլ կարգ և ժամկետներ:

5.2 ՀՀ ԳԱԱ-ն Պայմանագրի գինը վճարում է Պայմանագրում նշված Կազմակերպության հաշվարկային հաշվին փոխանցելու միջոցով, որն ըստ եռամսյակների բաշխվում է հետևյալ կերպ. բյուջետային տարվա 1-ին եռամսյակում՝ 20 տոկոս, 2-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 3-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 4-րդ եռամսյակում՝ 30 տոկոս:

6 Կողմերի պատասխանատվությունը

Պայմանագրով և Ծրագրով նախատեսված պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման դեպքում Կազմակերպությունը պարտավորվում է փոխհատուցել չիրականացված Միջոցառման չափով և վճարել տուգանք՝ չիրականացված Միջոցառման համար նախատեսված գումարի 1 տոկոսի չափով: Ընդ որում, տուգանքի վճարումը Կազմակերպությանը չի ազատում իր պարտավորությունները կատարելու և խախտումները վերացնելու պարտականությունից: ՀՀ ԳԱԱ-ն սույն կետով նախատեսված գումարները հաշվարկում և հաշվանցում է Կազմակերպությանը վճարվելիք գումարներից:

7 Պայմանագրի գործողության ժամկետը

Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում Կողմերի ստորագրման պահից և գործում է մինչև Կողմերի ստանձնած պարտավորությունների՝ ամբողջ ծավալով կատարումը:

8 Անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը (ՖՈՐՄ-ՄԱԺՈՐ)

Պայմանագրով նախատեսված պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար Կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է Պայմանագիրը կնքելուց հետո, և որը Կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել: Այդպիսի իրավիճակներն են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրության հայտարարումը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարումը: Եթե անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը շարունակվում է 3 ամսվանից ավելի, ապա Կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի լուծելու Պայմանագիրը՝ դրա մասին նախապես տեղյակ պահելով մյուս կողմին:

9 Եզրափակիչ դրույթներ

9.1 Պայմանագրում կատարվող փոփոխությունները կամ լրացումներն իրավաբանական ուժ ունեն, եթե կազմված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:

9.2 Պայմանագիրը կնքվում է երկու օրինակով, որոնք ունեն հավասար իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է Պայմանագրի մեկ օրինակ: Պայմանագրի անբաժանելի մասն է Կազմակերպության կողմից ՀՀ ԳԱԱ ներկայացված Ծրագրի հայտը:

9.3 Պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների չկատարման հետ կապված, ինչպես նաև Պայմանագրով չնախատեսված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

10 Կողմերի հասցեները, բանկային վավերապայմանները և ստորագրությունները

ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա

ՀՀ ԳԱԱ Ա. Թախտաջյանի անվան
Բուսաբանության ինստիտուտ ՊՈԱԿ

ք. Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 24

ք. Երևան, Աճառյան 1

Հ/հ 900011024115

Հ/հ 900018005372

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

Նախագահ՝

Տնօրեն

(ստորագրություն)

(ստորագրություն)

ՌԱԴԻՐ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Անահիտ Ղուկասյան

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(Անահիտ Ղուկասյան)

(ստորագրություն)

(անուն ազգանուն)

Հավելված 1
«25» 01 2021 թ.
N 25-13 պայմանագրի

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՆԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ

Մենք՝ ներքոստորագրյալներս, ՀՀ Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայի նախագահ՝ Ռադիկ Մարտիրոսյանը և ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի տնօրեն Անահիտ Ղուկասյանը, վկայում ենք, որ Կողմերը համաձայնություն են ձեռք բերել «25» 01 2021 թ. N 25-13 պայմանագրով աշխատանքի գնի վերաբերյալ՝ 121557100 (հարյուր քսանմեկ միլիոն հինգ հարյուր հիսունյոթ հազար հարյուր) ՀՀ դրամ գումարի չափով:

Սույն արձանագրությունը հիմք է ՀՀ ԳԱԱ միջև փոխադարձ հաշվարկների և վճարումների համար:

ՀՀ ԳԱԱ

ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտ

Նախագահ՝

Տնօրեն՝

ՌԱԴԻԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՆԱՀԻՏ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ

ԱՌԱՋԱԴՐԱԼՔ

Ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի

“Հայաստանի բուսական աշխարհի ուսումնասիրության և պահպանության էկոլոգա-աշխարհագրական ասպեկտները”

1. Աշխատանքի կատարման հիմքը՝ Հայաստանի Հանրապետության 2021 թվականի պետական բյուջե:

2. Աշխատանքի նպատակը (1 պարբերություն):

ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի գիտական գործունեության ծրագիրը վերաբերվում է “Հայաստանի բուսական աշխարհի ուսումնասիրության և պահպանության էկոլոգո-աշխարհագրական ասպեկտները” թեմատիկայի, որն անմիջականորեն բխում է ինստիտուտի զարգացման և ռազմավարության ծրագրի հայեցակարգից: Հայաստանի Ժամանակակից և բրաժո ֆլորայի ուսումնասիրման արդյունքները անհրաժեշտ են բուսաբանության բոլոր ուղղությունների թե՛ տեսական, թե՛ կիրառական զարգացման համար, ինչպես նաև վայրի բույսերի օգտագործման և պահպանման տեսանկյունից: Բուսաբանական այգիները (Երևանում, Վանաձորում և Անանում) հանդիսանում են գիտական, էկոլոգիական, ուսումնական և ռեկրեացիոն նշանակություն ունեցող գիտական հաստատություն, որն զբաղվում է բույսերի ներմուծման և կլիմայավարժեցման վերաբերյալ արժեքավոր հետազոտությունների կատարմամբ: Բույսերի կենսաբազմազանության ոլորտում այդ եզակի և ինքնատիպ գիտական հաստատության հիմնական նպատակը հանդիսանում է Երկրագնդի տարբեր բուսա-աշխարհագրական տարածաշրջաններից բարձր գեղազարդ և տնտեսապես արժեքավոր բուսատեսակների ներմուծումը, ցուցադրական գիտական հավաքածուների ստեղծումը, էկոլոգիական նոր պայմաններին դրանց հարմարողականության բացահայտումը և կենսաէկոլոգիական առանձնահատկությունների ուսումնասիրումը, առավել հարմարված տեսակների քաղաքների և բնակավայրերի կանաչապատման մեջ ներդրումը:

3. Աշխատանքին ներկայացվող հիմնական պահանջները (մինչև 1 էջ):

- 1) Հայաստանի անոթավոր և բրաժո բույսերի կարգաբանական ուսումնասիրում;
- 2) Հայաստանի Ֆլորայի տեսակների կենսակարգաբանական ուսումնասիրում (անատոմիական, պալինոլոգիական, ցիտոլոգիական, հնէաբուսաբանական);
- 3) Երկրաբուսաբանական և էկոլոգաֆիզիոլոգիական ուսումնասիրությունների կատարում;
- 4) Հայաստանի ֆլորայի հազվագյուտ և անհետացող տեսակների էկոլոգո-ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների ուսումնասիրությունները:
- 5) Հայաստանի ֆլորայի դժվար ծլող տեսակների բազմացման ֆիզիոլոգիան մեկուսացված կուլտուրայի և սերմային մեթոդների միջոցով:
- 6) Երևանի, Սևանի և Վանաձորի Բուսաբանական այգիներում ծառագիտական, բույսերի ներմուծման և կլիմայավարժեցման ուսումնասիրություններ:

4. Աշխատանքի բովանդակությունը (մինչև 3 էջ):

Նախատեսվում է շարունակել աշխատանքները “Հայաստանի անոթավոր բույսերի ատլաս”-ի ստեղծման վերաբերյալ, որում կներկայացվեն Հայաստանի ֆլորայի 913 ցեղերի և 160 ընտանիքի պատկանող 3800 տեսակների 1/3 մասը: Ատլասում կտեղադրվի տվյալ տեսակի լուսանկարը բնության մեջ, կնշվի հավաքի տեղավայրը, կոորդինատները, հավաքի տարեթիվը, կոլեկտորը: Նախատեսվում է շարունակել Կարգաբանության բաժնում պահվող ՀԱԱՀ-ից ստացած

հերքարիումային նյութի որոշում և մշակում: Նախատեսվում է *Punica granatum* L. տեսակի ուսումնասիրման շարունակում և «Վայրան նոնենին Հայաստանում» թեմայով մենագրության պատրաստում: Էթնոբուսաբանական ուսումնասիրությունների շրջանակներում նախատեսվում է ուսումնասիրել.

- Բույսերի կիրառումը ավանդական ծեսերում, բույսերի դերը ազգային հավատալիքներում հարցերի հետազոտում;
- Բույսերի բուժիչ, ուտելու, համեմունքային, տեխնիկական նպատակով օգտագործման մասին նոր տվյալների հավաքագրում;
- Հայկական ժողովրդական բուսանունների (Ֆիտոնիմների) գրանցում տարբեր դիալեկտներում (մասնավորապես՝ Սյունիքի բառարանում):

Ներկայումս Բուսաբանության ինստիտուտը ՀՀ միակ գիտական հաստատությունն է, որտեղ զարգանում է համեմատական անատոմիան: Այս մեթոդով ստացված տվյալները, հնարավորություն ստեղծելով ճշտումներ մտցնել տաքսոնի մեկնաբանման հարցերում, օգտագործվել են ինստիտուտում տարվող մեծ թվով գիտական աշխատանքներում: Անատոմիական ուսումնասիրությունների շրջանակներում 2011թ. նախատեսվում է *Merendera* /20 տեսակ/ և *Bulbocodium* /2 տեսակ/ ցեղերի աշխարհագրական առանձնահատկությունների վերլուծությունը՝ կապված կենսացիկլի, սոնակի մորֆոլոգիայի և պլոլոգիայի աստիճանի հետ՝ կիրառելով համեմատական սկզբունքը: Շարունակվելու է *Colchicum* ցեղի անատոմիական ուսումնասիրումը: Որպես արդյունք նախատեսվում է այդ ցեղերի ծագման և տեսակների առաջացման օջախների ճշգրտում:

Պալինոլոգիական ուսումնասիրությունների շրջանակներում 2011թ. կարգաբանական նպատակով կշարունակվեն Հայաստանի ֆլորայի ծաղկավոր բույսերի տարբեր տաքսոնոմիական խմբերի պալինո-մորֆոլոգիական ուսումնասիրությունները: Շարունակվելու է *Solanales* և *Convolvulales* կարգերի (*Solanaceae* վերնակարգ) մի շարք ընտանիքների պալինոլոգիական ուսումնասիրությունները, այդ խմբերի ներսում էվոլյուցիայի և ֆիլոգենիայի հարցերի ճշտման նպատակով: Ստացված տվյալները ամփոփվելու են “*Solanales* և *Convolvulales* կարգերի պալինոմորֆոլոգիական ուսումնասիրումը” դոկտորական թեզում, որի պաշտպանությունը նախատեսվում է 2011թ.: Պալինոլոգիական խմբի երիտասարդ հայցորդի ատենախոսական աշխատանքի շրջանակում կշարունակվեն *Chenopodiaceae* Vent. ընտանիքի ներկայացուցիչների պալինոմորֆոլոգիական հետազոտությունները (լուսային մանրադիտակի մակարդակով): Աշխատանքի հիմնական նպատակն է – ծածկասերմերի հնագույն ընտանիքներից մեկի կարգաբանության, ֆիլոգենիայի, ինչպես նաև էվոլյուցիայի մի շարք խնդիրների լուծումը պալինոլոգիական մեթոդների կիրառմամբ: Ժամանակակից գիտական պահանջներին համապատասխանելու համար անհրաժեշտ է հետազոտություն կատարել նաև սկաներային էլեկտրոնային մանրադիտակի (ՄԵՄ) մակարդակով, որը հնարավոր կլինի միայն լրացուցիչ ֆինանսավորման դեպքում:

Կարիոլոգիական ուսումնասիրությունների շրջանակներում 2021 թ. նախատեսվում է շարունակել Հայաստանի ֆլորայի հազվագյուտ, անհետացող, էնդեմիկ բույսերի ցիտոլոգիական հետազոտությունների կատարում: Նախատեսվում է կատարել հազվագյուտ կարմիրգրքային տեսակների կարիոտիպերի ուսումնասիրություն:

Հնէաբուսաբանական ուսումնասիրություններ: Վերջին տարիներին կատարվել են նշանակալի աշխատանքներ բրածո բույսերի հավաքածուների կարգավորման, դրանց՝ ըստ ժամանակագրական սանդղակի դասակարգման, պլեյստոցենյան ժամանակաշրջանի տեղավայրերից հավաքված բույսերի էլեկտրոնային կատալոգի ստեղծման, ինչպես նաև առանձին տաքսոնների ուսումնասիրությունների իրականացման ուղղությամբ: Բրածո բույսերի ուսումնասիրման ասպարեզում կկատարվեն աշխատանքներ ինստիտուտում հավաքածուների կարգավորման, Հայաստանի տարածքում հին և նոր տեղավայրերի կատալոգի ստեղծման և դրանց պահպանությանն ուղղված միջոցառումների հանձնարարականների մշակման

ուղղությամբ: Հնէաբուսաբանության ուղղության զարգացման նպատակով նախատեսվում է կատարել բրածո բույսերի տեսակների որոշման համալիր աշխատանքներ: Հայաստանի և Լեռնային Ղարաբաղի բրածո ֆլորաների կազմը որոշելու նպատակով կատարել առանձին բրածո տաքսոնների համալիր հետազոտություններ, ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտում կազմակերպել հնէաբուսաբանական թանգարան: Ներկայումս ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հնէաբուսաբանական հավաքածուն կազմում է Հայաստանի և արտերկրի մոտ 70 հնէաբուսաբանական տեղավայրերից հավաքված բրածո բույսերի դրոշմների և մնացորդների ավելի քան 15.000 նմուշ, ինչպես նաև որպես համեմատական նյութ հավաքվող ժամանակակից սերմերի, տերևների ու բնափայտի հավաքածուների մոտ 3.000 նմուշ: 2011թ. նախատեսվում է “Հարավային Անդրկովկասի պլեյստոցենյան ֆլորաները, պալեոկլիման և դրանց դերը ժամանակակից ֆլորայի ձևավորման գործում” դոկտորական թեզի պաշտպանություն:

Երկրաբուսաբանության բնագավառում ներկայումս, երբ երկրի առջև առավել սուր դրված են բնապահպանական խնդիրները՝ կապված կենսաբազմազանության պահպանման անհրաժեշտության հետ (ներառյալ էկոհամակարգերի մակարդակը), իսկ էկոհամակարգային մոտեցումը պահպանման միջոցների մշակման ժամանակ հանդիսանում է առավել արդյունավետ, միանգամայն անհրաժեշտ է Հայաստանի էկոհամակարգերի և բնակմիջավայրերի դասակարգային սխեմայի մշակումը: Բնագավառում ներկայումս, երբ երկրի առջև առավել սուր դրված են բնապահպանական խնդիրները՝ կապված կենսաբազմազանության պահպանման անհրաժեշտության հետ (ներառյալ էկոհամակարգերի մակարդակը), իսկ էկոհամակարգային մոտեցումը պահպանման միջոցների մշակման ժամանակ հանդիսանում է առավել արդյունավետ, միանգամայն անհրաժեշտ է Հայաստանի էկոհամակարգերի դասակարգային սխեմայի ստեղծումը, որը պետք է իրենից ներկայացնի հանրապետության էկոհամակարգերի անոտացված կատալոգ: Հայաստանում մինչև օրս բացակայում է բուսականության և էկոհամակարգերի ամբողջական դասակարգումը: Հայաստանի էկոհամակարգերի անոտացված կատալոգի ստեղծման հետ մեկտեղ պետք է հետազոտություններ իրականացվեն էկոհամակարգերի փոփոխությունների ուսումնասիրման ուղղությամբ: Այդ հետազոտությունների ընթացքում պետք է գնահատվեն նաև այժմյան պաշարները և բնության ռեսուրսների՝ օգտակար բույսերի, կայուն անսպառ օգտագործման հնարավորությունը: Դրա հետ կապված, նախատեսվում են հետևյալ գործողությունները.

ա/ վերլուծել Հայաստանի բուսականության վերաբերյալ եղած տվյալները;

բ/ վերլուծել էկոհամակարգերի դասակարգման ժամանակակից համակարգերը, որոնք օգտագործվում են Եվրոմիությունում, դրանց օգտագործման և Հայաստանի պայմաններին հարմարվողականության անհրաժեշտության հնարավորության գնահատումը

գ/ սկսել դաշտային աշխատանքներ Հայաստանի էկոհամակարգերում փոփոխությունների հայտնաբերման ուղղությամբ

դ/ սկսել Հայաստանի կարևորագույն դեղատու և ուտելու բույսերի օգտագործման հնարավորությունների և պաշարների գնահատման աշխատանքները

Բույսերի ֆիզիոլոգիայի ոլորտում անթրոպոգեն ճնշման ենթարկված անտառների արագ վերականգման համար լավագույն արդյունք է տալիս վեգետատիվ բազմացման եղանակը: Այդ ուղղությամբ աշխատանքներ կազմակերպելիս անհրաժեշտ է ուսումնասիրել արմատային համակարգի նյութափոխանակության ակտիվությունը, որով պայմանավորված է վերերկրյա մասի կենսագործունեությունը: Արմատային համակարգի նյութափոխանակության կարևոր ցուցանիշը քսիլեմային հյուսիսի բաղադրությունն է, որի հիման վրա, վեգետատիվ բազմացման պարագայում, կարելի է կարգավորել վերերկրյա մասի ֆիզիոլոգիական պրոցեսների ակտիվությունը և աճը: Այս սկզբունքը դրվելու է Հյուսիսային Հայաստանում ծովի մակերևույթից տարբեր բարձրություններում հատված կաղնիների վեգետատիվ վերականգմանն ուղղված աշխատանքների հիմքում, որոնց

ընթացքում ուսումնասիրվելու են նրանց քսիլեմային հյուսիս քիմիական կազմը, ֆոտոսինթեզի ինտենսիվությունը և աճման դինամիկան: Այս աշխատանքները գիտականորեն հիմնավորվում են առաջին անգամ::

Բույսերի ներմուծում և կլիմայավարժեցում. ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի Երևանի բուսաբանական այգին ստեղծման առաջին իսկ օրվանից, իսկ հետագայում նաև իր Սևանի և Վանաձորի մասնաճյուղերը ձեռնամուխ են եղել հյուսիսային կլիմային բարեխառն գոտու ֆլորիստիկ տարբեր շրջաններից տնտեսապես արժեքավոր և բարձր գեղագարդ ծառաբույսերի ներմուծման գիտական հավաքածուների ստեղծման և գոյության նոր պայմաններում դրանց կենսաէկոլոգիական առանձնահատկությունների ուսումնասիրման աշխատանքներին:

Արդյունքում ստեղծված ցուցադրական գիտական դենդրոհավաքածուները, ինչպես նաև արևադարձային և մերձարևադարձային բույսերի հավաքածուն հանդիսանում են գիտական բազա՝ բուսաբանական գիտելիքների պրոպագանդման համար; բուսաբանության բնագավառում մատչելի կերպով գիտահետազոտական աշխատանքների իրականացման համար; ուսումնա-կրթական աշխատանքների իրականացման համար; տնտեսապես արժեք ներկայացնող, պտղատու, դեղատու, ինչպես նաև դեկորատիվ հատկություններով օժտված տեսակների մշակության մեջ ներմուծման և սենյակային ծաղկաբուծության բնագավառում օգտագործման համար: Հիմք ընդունելով ստեղծված դենդրոհավաքածուների գոյության նոր պայմաններում հարմարողականության դրսևորումները 2011թ. ծառագետ մասնագետները ձեռնամուխ կլինեն տարբեր բուսաաշխարհագրական մարզերի (դենդրոֆլորիստիկ շրջանների) գնահատման աշխատանքներին, որոնք հանդիսանում են ինտրոդուկցիայի աղբյուր Հայաստանի տարբեր էկոլոգիական պայմանների համար: Նպատակ հետապնդելով ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտում վերականգնելու և ընդլայնելու արևադարձային և մերձարևադարձային բույսերի հավաքածուն, մեր կողմից 2008-ից սկսած տարվում են գիտափորձական աշխատանքներ, որի արդյունքում արևադարձային և մերձարևադարձային բույսերի հավաքածուն հարստացվել է 59 ընտանիքի 99 ցեղի 133 տեսակով: Ներկայումս հավաքածուն ընդգրկում է մոտ 400 տեսակ: Նախատեսվում է շարունակել աշխատանքները արևադարձային և մերձարևադարձային բույսերի հավաքածուի տեսականու ընդլայնման ուղղությամբ, կատարել բույսերի կենսամորֆոլոգիական, աճի և զարգացման, բազմացման (սերմերով և վեգետատիվ) առանձնահատկությունների ուսումնասիրություններ: Շարունակել աշխատանքները արևադարձային և մերձարևադարձային բույսերի հավաքածուի տվյալների բազայի ստեղծման ուղղությամբ:

Հայաստանի Ֆլորայի Սերմերի Բանկի աշխատանքների ընթացքում նախատեսվում են հետևյալ աշխատանքների շարունակումը: Բուսատեսակների պոպուլյացիաների ուսումնասիրություններ և սերմերի հավաք ՀՀ բոլոր մարզերում: Հավաքների ընթացքում ակնկալվում է համալրել Հայաստանի Ֆլորայի Սերմերի Բանկի հավաքածուն: Կատարվելու են որոշ վտանգված տեսակների կարգավիճակի գնահատումներ: Համապատասխան հերքարիումային նմուշները պահվելու են Բուսաբանության ինստիտուտի բույսերի պահոցում (ERE): Կատարվելու են ծլունակության ուսումնասիրություններ բոլոր հավաքների վերաբերյալ: Հազվագյուտ բուսատեսակների առանձնյակները տեղափոխվելու են ինստիտուտի “Հայաստանի Կենսաբազմազանության Պահպանման Կենտրոն”՝ *ex situ* պահպանության և հատուկ ուսումնասիրությունների նպատակով: Կատարվելու է Հայաստանի Ֆլորայի Սերմերի Բանկի տվյալների բազայի համալրում:

Կենսատեխնոլոգիայի ոլորտում Հայաստանի ֆլորայի հազվագյուտ և անհետացող տեսակների պահպանման և վերարտադրողականության նպատակով նախատեսվում է մշակել պայմաններ դրանց կլոնալ միկրոբազմացման և սերմնային բազմացման համար:

Նախատեսվում է ներմուծել մեկուսացված կուլտուրայի մեջ Fabaceae ընտանիքին պատկանող հազվագյուտ տեսակներ՝ *Vavilovia formosa* և այլն: Աշխատանքները կկատարվեն կլոնալ միկրոբազմացման բոլոր փուլերով համաձայն ընդունված մեթոդիկայի, ինչպես նաև կուսումնասիրվեն մեկուսացված հյուսվածքների տրոֆիկական և հորմոնալ պահանջարկները: Վերարտադրողական կենսաբանության և սերմնային բազմացման հավաքածուի հազվագյուտ բակլազգիների *Lathyrus*, *Lens*, *Viceae* ցեղերի միամյա տեսակների ուսումնասիրության համար նախատեսվում է բույսերի աճեցում *ex situ* պայմաններում, բույսերի գեներատիվ ոլորտի բազմացման համակարգի և մորֆոբիոմետրիկ ցուցանիշների միջև կապի որոշումը: Կուսումնասիրվեն Հայաստանի համար հազվագյուտ տեսակի՝ *Rosa haemisphaerica*, ինչպես նաև *R. iberica* տեսակի (*Rosaceae*) երրորդ վեգետատիվ ժամանակահատվածում սերմային ծագում ունեցող յուվենալ բույսերի աճի և զարգացման առանձնահատկությունները:

Կազմակերպության
տնօրեն

(ստորագրություն)

(Անահիտ Ղուկասյան)
(անուն ազգանուն)

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

(Անահիտ Ղուկասյան)
(անուն ազգանուն)

Հավելված 3
«25» 01 2021 թ.
N 2-13 պայմանագրի

ՕՐԱՅՈՒՑԱՅԻՆ ՊԼԱՆ*

Ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման

“Հայաստանի բուսական աշխարհի ուսումնասիրության և պահպանության էկոլոգա-աշխարհագրական ասպեկտները” ծրագրի

Իրականացվելիք միջոցառման						
h/h	Անվանումը	համառոտ բովանդակությունը	կատարման ենթակա գործառնությունների նկարագիրը	ակնկալվող արդյունքները	կատարման ժամկետները	պահանջվող գումարը (հազար դրամ)
2021թ. 1-ին եռամսյակ		Հայաստանի ֆլորայի տարածումիական, կենսակարգաբանական ուսումնասիրություն; Հայաստանի ծառաբույսերի պալիտ-մորֆոլոգիական ուսումնասիրություն: Հազվագյուտ տեսակների ցանքսի և ծեցման համար սերմերի նախապատրաստում: Սերմերի ցուցակի կազմում Բուս. ի-տի դեկետուսի համար:	Մորֆոլոգո-հերբարիումային, պալիտոլոգիական, ցիտոլոգիական երկրաբուսաբանական, Ֆիզիոլոգիական ուսումնասիրություններ	Անալիզների արդյունքների ամփոփում հոդվածների հանձնում:	01.01.2021-31.03.2021	24 311,4
2021թ. 2-րդ եռամսյակ		Հայաստանի ֆլորայի հազվագյուտ, անհետացող, էնդեմիկ բույսերի ցիտոլոգիական հետազոտություններ; Հայաստանի բուսականության դասակարգման սխեմայի վերաբերյալ աշխատանքներ: դաշտային աշխատանքներ էքսպոզիցիոն հողամասում: Տարածքի բարելավում, հավաքածուի գույքագրում: Բուսաբանական այգու ծաղկանոցների ձևավորում և խնամք:	Մորֆոլոգո-հերբարիումային, պալիտոլոգիական, ցիտոլոգիական երկրաբուսաբանական, Ֆիզիոլոգիական ուսումնասիրություններ	Հոդվածների տպագրում մասնակցություն Միջ. Կոնֆերանս. Գիտական աշխ. զեկուցումներ Բն-տի գիտ. խորհրդում	01.04.2021-30.06.2021	30 389,3
2021թ. 3-րդ եռամսյակ		Հերբարիումային նյութի որոշում: Հայաստանի բուսականության դասակարգման սխեմայի մշակման վերաբերյալ աշխատանքներ: Դաշտային աշխատանքներ էքսպոզիցիոն հողամասում, բույսերի խնամք: մերձարևադարձ և արևադարձ. բույսերի գիտական հավաքածուի ընդլայնման ուղղությամբ աշխատանքներ: Բուսաբանական այգու ծաղկաթմբերի խնամք, տնկանյութի հավաք և նախապատրաստում հաջորդ վեգետացիոն շրջանի համար, տարբեր ծաղկային հավաքածուների ստեղծում: վտանգված տեսակների սերմերի հավաք, վերամշակում և ex situ երկարաժամկետ պահպանություն “Հայաստանի ֆլորայի սերմերի բանկ”-ում	Մորֆոլոգո-հերբարիումային, պալիտոլոգիական, ցիտոլոգիական երկրաբուսաբանական, Ֆիզիոլոգիական ուսումնասիրություններ	Հոդվածների տպագրում Մասնակցություն Միջազգային կոնֆերանս-ներում.	01.07.2021-31.09.2021	30 389,3
2021թ. 4-րդ եռամսյակ		Հերբարիումային նյութի ուսումնասիրում: ցեղերի անատոմիական ուսումնասիրության ամփոփում: քրոմոսոմների, ծաղկափշու հետազոտությունների ամփոփում: Հայաստանի բուսականության դասակարգման սխեմայի մշակման ամփոփում, հաշվետվությունների պատրաստում:	Մորֆոլոգո-հերբարիումային, պալիտոլոգիական, ցիտոլոգիական երկրաբուսաբանական, Ֆիզիոլոգիական ուս.	Հոդվածների տպագրում Ամփոփիչ Հաշվետվության պատրաստում	01.10.2021-31.12.2021	36 467,1
Ընդամենը						

Ընդամենը

Կազմակերպության տնօրեն՝

(ստորագրություն)

(Անահիտ Ղուկասյան)
(անուն ազգանուն)

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

(Անահիտ Ղուկասյան)
(անուն ազգանուն)

* Իրականացվելիք միջոցառումները ներկայացնել ենթամեկնային փուլերով

Հավելված 4
« 15 » 01 2021 թ.
N 2-13 պայմանագրի

ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ
Ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի
(ծրագրի անվանումը)

հազար դրամ

Հ/հ	Հոդվածի անվանումը	Ֆինանսավորման ծավալը	այդ թվում՝			
			1-ին եռամսյակ (20%)	2-րդ եռամսյակ (25%)	3-րդ եռամսյակ (25%)	4-րդ եռամսյակ (30%)
1	աշխատավարձ	104 070	20 814	26 017,5	26 017,5	31 221
2	տնտեսական և այլ ծախսեր*	17 487,1	3 497,4	4 371,8	4 371,8	5 246,1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		121 557,1	24 311,4	30 389,3	30 389,3	36 467,1

Կազմակերպության տնօրեն՝

(ստորագրություն)

(Անահիտ Ղուկասյան)
(անուն ազգանուն)

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

(ստորագրություն)

(Սուսաննա Մարտիրոսյան)
(անուն ազգանուն)

* Բուհերում իրականացվող ծրագրերի համար նախատեսել ծրագրի ֆինանսավորման առնվազն 3%-ը, մյուս գիտական կազմակերպություններում իրականացվող ծրագրերի համար՝ առնվազն 5%-ը

Հավելված 4.1
« 25 » 01. 2021 թ.
N Զ-13 պայմանագրի

ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ :

Հ/հ	Ծախսերի անվանումը	Ֆինանսավորման ծավալը, առանց ԱԱՀ (հազար դրամ)
1	Կոմունալ ծառայություններ, այդ թվում՝ էլեկտրաէներգիայի ծառայություն գազի ծառայություն ջրամատակարարման ծառայություն ոռոգում կապի ծառայություն ինտերնետ կապ աղբահանություն	14 715,2 3 600 4 400 1 400 4 500 550 115,2 150
2	Գույք	500
3	Սարքեր և սարքավորումներ	110
4	Նյութեր	1861,9
5	Գործուղումներ	300
6	Գիտական միջոցառումների կազմակերպում	-
7	Արշավախմբեր	-
8	Հրատարակման ծախսեր	-
		
Ընդամենը		17 487,1

Կազմակերպության
տնօրեն՝

Speed
(ստորագրություն)

(Անահիտ Ղուկասյան _____)
(անուն ազգանուն)

Կազմակերպության
գլխավոր հաշվապահ՝

(ստորագրություն)

(_Մուսաննա Մարտիրոսյան __)
(անուն ազգանուն)

* Բուհերում իրականացվող ծրագրերի համար չի լրացվում

